

ŘÍJEN 1918

100 let samostatné republiky v programu České televize

Lidé, kteří stáli u vzniku Československa, v premiérových dokumentech České televize

Dva muži v roce jedna

Rodný list pro čerstvě narozený stát

29. října ve 20.00 hodin na ČT2

Premiér Karel Kramář a ministr zahraničí Edvard Beneš. Dva muži, v mnohém nesourodá dvojice, kteří reprezentovali čerstvě vzniklé Československo na pařížské mírové konferenci v roce 1919. Právě během ní se kodifikovalo nové světové uspořádání po velké válce a do rodiny evropských států byla přijata i ČSR.

Československo se sice „narodilo“ 28. října 1918, ale teprve pařížská mírová konference o rok později vystavila novému státu „rodný list“. Rok 1919 je klíčovým datem naší moderní historie; právě v tomto roce se stává Československo Československem. A to jak z hlediska mezinárodních vztahů, tak z hlediska vnitřního mocenského uspořádání. Republika se rodí v popřevratových bolestech, prochází krizí, trýzní ji nejrůznější nebezpečí. Poznání událostí roku 1919 je klíčem k pochopení dějin 20. století, které českou společnost poznamenalo hlubokými traumaty.

„Unikátní osobní korespondence Karla Kramáře, Edvarda Beneše i T. G. Masaryka nabízí velmi osobní a vzrušující vhled do diplomatického zákulisí konference, která rozhodovala o potvrzení existence našeho nově vzniklého státu, ale také na turbulentní politické zákulisí teprve se rodící československé demokracie,“ říká kreativní producentka **Lenka Poláková**.

režie: Jakub Tabery **scénář:** Josef Fišer, Martina Lustigová **dramaturgie:** Martin Červenka **výkonná producentka:** Olga Grossmannová **vedoucí produkce:** Marta Hostinská **hlavní kameraman:** Jiří Studnička **kreativní producentka:** Lenka Poláková

Rodina Aloise Rašina

Muž října a osudy jeho potomků v dokudramatu Jiřího Svobody

22. října ve 20.00 hodin na ČT2

Jeden z odsouzených a vězňů v rámci procesů s Omladinou, k smrti odsouzená vůdčí postava prvního odboje, jeden z „mužů 28. října“, první a sedmý československý ministr financí i oběť atentátníka. Všechny tyto role propojuje životní pout jediného člověka, Aloise Rašina, o jehož příběhu lze tvrdit, že je do značné míry i příběhem vzniku našeho státu. Jeho turbulentní osud, rozšířený o příběh jeho rodiny, nabízí pozoruhodný a ucelený obraz dějin Československa ve 20. století. „To byl vlastně nápad paní Karoliny Breitenmoser-Stransky, pravnučky Aloise Rašina. Tu mrzelo, že o jejím pradědečkovi se přece jen něco ví, ale její dědeček, byť sledoval osud svého otce, včetně odsouzení k trestu smrti, tentokrát nacisty v Berlíně, je zcela opomíjený,“ vysvětluje **Jiří Svoboda** a uzavírá: „Natočili jsme dokudrama, kde je paní Karolina jakýmsi průvodcem ručím za autenticitu obsahu. Film postihuje život Aloise Rašina od časů procesu s Omladinou nebo to, jak působil po založení republiky. Druhou část pak tvoří historie jeho syna Ladislava, který se ve stopách svého otce zasazoval o nezávislost republiky, nesouhlasil s přijetím mnichovského diktátu, byl jedním ze zakladatelů zpravodajské protinacistické sítě a byl uvězněn v řadě kázní.“

scénář a režie: Jiří Svoboda **dramaturgie:** Jakub Mahler **vedoucí produkce:** Milada Rebcová **hlavní kameraman:** Viktor Smutný **kreativní producent:** Radomír Šofr **v hraných pasážích dokumentu účinkují:** Luboš Veselý, Tereza Hořová, Eva Josefíková, Kajetán Písařovic, Daniel Žižka, Janusz Hummel

Maffiáni

Film o osudech členů tajné organizace, která změnila historii našeho státu i Evropy

23. října ve 20.00 hodin na ČT2

Detektivní výprava do dějin, jak je neznáme. Po osudech Maffie pátrá jako průvodce Otakar Brousek ml. a postupně se seznamuje s její historií. Setkává se například s mladou historičkou Veronikou Stehlíkovou, která se v současnosti věnuje sběru materiálů pro knihu mapující reálné historické osudy členů Maffie. S Otakarem Brouskem ml. se dívají také podívat na místa, kde docházelo ke konspiračním schůzkám. Budou svědky jeho setkání s historiky, ale i filmovým režisérem Jiřím Svobodou, který natočil hraný film o jednom z Maffiánů Aloisi Rašínovi. V dokumentu uvidí také režiséra Davida Síse, který je seznám s osudem svých prastrýců – Maffiánů.

„Léta jsem přemýšlel jak zachytit osudy svých prastrýců - novináře Vladimíra Síse umučeného v komunistickém kriminále a jeho bratra Františka Síse, bývalého významného šéfredaktora Národních listů. Fascinovaly mě dramatické historky z doby jejich působení v odbojovém spolku Maffie během první světové války. Příběh naprostých amatérů, kteří se pustili do nebezpečné zpravodajské činnosti a kupodivu v ní byli velmi úspěšní. Nakonec jsem se rozhodl zpracovat ve zhuštěné formě celou dobrodružnou a neprávem opomíjenou historii Maffie,“ popisuje režisér **David Sís**.

režie: David Sís **výkonný producent:** Roman Blaas **dramaturgie:** Bára Kopecká
vedoucí produkce: Tereza Podlipná **hlavní kameraman:** Vojtěch Vančura
kreativní producentka: Veronika Korčáková **pořadem provází:** Otakar Brousek ml.

Jak se boří monarchie

Dokumentární roadmovie dvou historiků po stopách TGM

23. října ve 21.00 hodin na ČT2

První světová válka s sebou přinesla miliony mrtvých, zraněných a nesmírné utrpení. Na jejím konci byla přepsaná mapa Evropy a posléze také nový československý stát. Předpokládal tento výsledek někdo v době, kdy první světová válka vypukla? Měl smysl rozpad rakousko-uherské monarchie? A byl skutečně jejím nejdůležitějším bořitelem profesor pražské univerzity a politik Tomáš Garrigue Masaryk? Nad těmito otázkami se zamýšlí dokument, jenž vznikl ve spolupráci s Karlovou univerzitou.

Dvojice renomovaných historiků Dagmar Hájková a Pavel Helan se vydala po stopách činnosti Tomáše G. Masaryka a jeho spolupracovníků v letech 1914 až 1918 a přibližuje divákům krok za krokem civilní a srozumitelnou formou události, které vedly k rozpadu Rakousko-Uherska a vzniku Československa v roce 1918, především z úhlu pohledu československého odboje, vedeného Masarykem. Oba historici pátrají po tom, co se tehdy odehrávalo. Hledají nejen v pražských archivech, ale vyjedou i do Anglie, Francie, Holandska, Ruska, do míst, kde Tomáš Garrigue Masaryk žil a kde činil zásadní rozhodnutí.

„Snímek ukazuje cestu dvou historiků, pro něž je jejich práce dobrodružstvím, jako napínavý příběh plný zvratů,“ dodává kreativní producentka **Alena Müllerová** a pokračuje: „Zaujaly mě např. špionážní metody, které Masaryk využíval při posílání zpráv do zahraničí, když je nechal pašovat v podrážkách bot svého posla nebo šněrovače jeho dcery.“

režie: Zdeněk Pojman **scénář:** Dagmar Hájková, Pavel Helan **dramaturgie:** Dagmar Smržová, Ladislava Jírová **výkonný producent:** Jiří Vlach **vedoucí produkce:** Jan Šimek
hlavní kameraman: Libor Kozák, Vilém Šrail **kreativní producentka:** Alena Müllerová

Poslední slova Charlotty Garrigue Masarykové

Osudové setkání, které změnilo české dějiny

30. října ve 20.00 hodin na ČT2

Dokumentární příběh o osudovém setkání dvou osobností, které zásadně ovlivnily běh českých dějin: Charlotty Garrigue a Tomáše Masaryka. Hlavní snahou tvůrčího týmu bylo představit rodinu Charlotty Garrigue jako rodinu plnou obyčejných lidských problémů, ne jako ikony na piedestalu filozofických myšlenek. Charlotta zásadně formovala manželovy klíčové názorové postoje. Vštípila mu přesvědčení sloužit vlasti a dvakrát zabránila jeho emigraci do Ameriky. Zasadila se také o to, aby v první ústavě Československa z roku 1920 byla žena ve všech oblastech rovna muži, a v témže roce se zúčastnila voleb.

„Co se týče vzniku republiky, stále dokola se omílá samý Masaryk, TGM, prezident osvoboditel a tak dále. A najednou se z hlubin nepaměti vynoří jistá krásná charismatická madam a ukáže se, že kdyby srdnatému Moravákovi neřekla ‚tady budeš, budeš sloužit téhle zemi, žádná Amerika, nikam nejedeš‘, tak by možná republika zůstala jen představou v hlavách několika snílků a intelektuálů,“ říká režisér a scenárista **Josef Císařovský**. Dokument s hranými pasážemi přináší autentické svědectví pravnučky Charlotty Kotíkové a s lehkým humorem připomíná dnes zapomenuté etické samozřejmosti života Charlotty a Tomáše: věrnost a vnitřní poctivost.

scénář a režie: Josef Císařovský **výkonná producentka:** Kateřina Kovářová
dramaturgie: Alice Růžičková **vedoucí produkce:** Lucie Stárková-Plocková
hlavní kameraman: Michal Němec **manažer realizace:** Petr Morávek **manažer vývoje:** Radomír Šofr **výkonná producentka:** Kateřina Kovářová **kreativní producent:** Petr Kubica
v hraných částech dokumentu účinkují: Marta Vančurová, Anna Císařovská, Barbora de Sousa, Milan Ligač, Pavel Pavlovský

Legie 100

Třídílný dokumentární cyklus ve spolupráci s Československou obcí legionářskou

16. října ve 22.10 hodin na ČT2

23. října ve 22.00 hodin na ČT2

30. října ve 22.50 hodin na ČT2

„Většina lidí asi trochu zná příběh legií v Rusku. Cyklus režiséra Jakuba Taberyho poprvé souhrnně představuje vznik a působení československých legií na všech frontách první světové války – tedy nejen v Rusku, ale také ve Francii a Itálii. Společně s průvodcem Jiřím Dvořákem se na cesty po stopách československých legionářů vždy vydávají také potomci někdejších legionářů – společně hledají stopy po svých dědech či pradědech – a často zůstávají v němém úžasu, jak stateční jejich předkové byli a jakými úskalími museli v boji za svobodné Československo projít,“ představuje cyklus kreativní producentka **Lenka Poláková**.

Příběh československých legií v čase první světové války patří k největším z celých našich dějin. První díl – **Krvavá francouzská pole** – se zaměřuje na vznik roty Nazdar. Na počátku byla skupina českých sokolů, která ve chvíli, kdy byla vyhlášena válka Francii, usiluje o to, aby se mohla co nejdříve zapojit do bojů proti agresivnímu vilémovskému Německu. **Ve stínu italských hor**, druhý díl cyklu, zavede diváky do Itálie, která vstoupila do velké války v květnu 1915. Fronta s rakousko-uherskou armádou se tenkrát rozprostřela v horském prostředí podél řeky Soča, kde proběhlo několik krvavých italských ofenzív. Závěrečný díl, **Hrdinové od Zborova**, ukáže Zborov ve chvíli, kdy se u tohoto ukrajinského městečka koná slavnost ke stému výročí legendární bitvy, která má pro formování československých legií klíčový význam. „Náš cyklus se zabývá legionáři za první světové války a je pravda, že jsem se dozvěděl mnoho, protože za minulého režimu se o nich vůbec nemluvilo. Proto si myslím, že je záslužné, že náš pořad vznikl, a přál bych mu co nejvíce diváků. Jsem přesvědčen o tom, že nebýt legií, tak Československo neexistuje,“ říká herec a nadšenec do vojenské historie **Jiří Dvořák** a o českých legionářích uvádí: „Ti kluci na všech frontách vynikali neuvěřitelnou statečností a vojenským umem. Kdekoliv byl nějaký průšvih, tak tam poslali Čechoslováky. Ve Francii jednu kótu dobylo 150 našich kluků, a když tu stejnou kótu dobývali Kanadáné o tři roky později, tak tam padlo čtyřicet tisíc lidí.“

Projekt vznikl v součinnosti s Československou obcí legionářskou.

režie: Jakub Tabery **scénář:** Josef Fišer **dramaturgie:** Martin Červenka
výkonná producentka: Olga Grossmannová **vedoucí produkce:** Marta Hostinská
hlavní kameraman: Jiří Studnička **kreativní producentka:** Lenka Poláková
pořadem provází: Jiří Dvořák

Sto let státnosti originálním pohledem dokumentaristů

Narozena 1918

Unikátní příběh ženy, která se narodila ve stejný rok, jako republika

11. prosince 22.00 hodin na ČT2

Stoletá paní Vlastimila Šrůtková, jejíž život je propleten s velkými dějinami naší republiky. Dnes bydlí na Kampě a i ve svém pokročilém věku vyběhne dvě patra do schodů bez vydechnutí a zvládne i oblíbenou procházku.

Narodila se ve Vídni. Vzpomíná hlavně na dědečka, který byl velký vlastenec a neustále ji učil „pravdu miluj, za ni bojuj, přeskoč, přelez, nepodlez“. Když jí byly čtyři roky, přestěhovali se s rodiči do Uhřetěvesi, kde zdědili dům, a tatínek si založil autodílnu. Cvičila v Sokolu. Vynikla v běhu a ve skoku dalekém. Na měšťanku pak začala dojíždět do Prahy, a v Praze si také našla i zaměstnání. Za první vydělané peníze se jela podívat k moři do Jugoslávie, kde natrefila na manžela. Její muž byl o dvacet let starší, a vůbec se jí nelíbil. „Když jsem přejížděla hranice, tak už v tom pohraničí vystrkovali růžky, my říkali, že hailujou,“ vzpomíná **Vlastimila Šrůtková**. Z Jugoslávie se vrátila už do okupované Prahy. Za války se vdala, narodily se jí tři ze čtyř dětí a tatínka zavřeli za to, že poslouchal Londýn. Ve filmu vzpomíná na Heydrichiádu: „My bydleli tenkrát v Myslíkově, tak jsme to měli z první ruky. Všichni jsme těm parašutistům fandili, ale tajně.“ Po válce si myslela, že bude líp, ale přišli komunisti. V době nejhorších politických procesů se přesunuli na Chatu Macocha, kde její muž dělal správce a ona v kuchyni. Denně vařila tři sta jídel. Po roce 68 emigrovaly dvě dcery do USA a později další do Kanady, v Čechách jí zbyl jen syn. Aby se mohla na dcery podívat, musela slíbit, že bude hlásit, co v Americe uvidí, prý to ale nikdy nedělala. Po roce 89 se rodina mohla konečně začít svobodně navštěvovat

„Paní Šrůtková se narodila v říjnu ve Vídni. Její život je propleten s velkými událostmi naší republiky. V dokumentu vzpomíná na heydrichiádu, okupaci i na svobodu po roce devětaosmdesát,“ nastiňuje příběh své hrdinky režisérka **Eva Tomanová**.

scénář a režie: Eva Tomanová **dramaturgie:** Josef Albrecht **výkonná producentka a vedoucí produkce:** Olga Grossmannová **hlavní kameraman:** Petr Koblovský **kreativní producentka:** Lenka Poláková

Moje století 1918 – 1945 Moje století 1945 – 2018

25 stoletých ve století naší republiky

18. prosince ve 22.00 hodin na ČT2

Režisérka Theodora Remundová sleduje ve dvou dokumentech subjektivní svědectví pětadvaceti žijících stoletých lidí o historii naší republiky. Její pozornost se soustřeďuje na zásadní momenty osobních příběhů hlavních protagonistů. V podstatné zkratce, ale přesné konkrétnosti se dotýká základních životních situací: dětství, první láska, manželství, rodičovství, profesní naplnění, životní styl – jeho změna, smrt (blízkých), samota. Podstatné útržky příběhů dává do souvislosti s fakty společenských proměn „velkých“ dějin republiky. Výsledná mozaika zdůrazňuje individuální prožitky, postoje názory, reflektuje proměnu času, dojíímá v dotecích s dobou dávno minulou skrze bezmála zázrak živého, stoletého člověka.

Hlavním záměrem projektu je zmapovat osudy spoluobčanů, kteří se narodili v roce 1918, kdy vzniklo samostatné Československo. V osudech stoletých tvůrci reflektují hlavní události sta let republiky. Autorka pracuje se zlomovými událostmi, které měnily či utvářely českou národní identitu. „Dokumenty Theodory Remundové propojují malé osobní dějiny s velkými národními dějinami. Vzniká tak výjimečné, pravdivé a především osobní svědectví,“ říká o projektu dramaturg **Josef Albrecht** a dodává: „Zvlášť pozoruhodné je sledovat, jak čas odděluje v pamětech stoletých lidí podstatné od nepodstatného.“ „Na všech těch stoletých obdivuji jejich energii, vitalitu, moudrost a vesměs pozitivní přístup k životu. Jejich příběhy vytvářejí neuvěřitelně barevnou a pestrou mozaiku století naší státnosti,“ uzavírá kreativní producentka **Lenka Poláková**.

scénář a režie: Theodora Remundová **dramaturgie:** Josef Albrecht **výkonná producentka a vedoucí produkce:** Olga Grossmannová **hlavní kameraman:** David Čálek **kreativní producentka:** Lenka Poláková

Zmařené naděje

Krása a děs meziválečného období

od 29. října ve 21.00 hodin na ČT2

„Hrané příběhy reálných historických postav, skvělé herecké výkony, opulentní výprava, dokonalá práce s archivy, spolupráce většiny významných evropských televizí v projektu, který velmi barvitě a plasticky vykresluje traumata meziválečného období – doby, kdy se ještě nezhojily rány z Velké války a zároveň nezadržitelně spěla k ještě hrůznějšímu válečnému konfliktu. Česká televize byla hrdým aktérem tohoto projektu, diváci tak ve velkém celoevropském dramatu naleznou také zaznamenanou českou stopu,“ říká **Lenka Poláková**, v jejíž tvůrčí producentské skupině projekt vznikl.

Dcera pastora a propagátorka sexuální výchovy Elise Ottesen. Student semináře, zemědělec a velitel koncentračního tábora Rudolf Höss. Hollywoodská diva a Hitlerova hvězda Pola Negri. Anarchistka a teroristka May Picqueray. Nebo umývač nádobí a globální revolucionář Ho Či Min. Osmidílná série docudramat Zmařené naděje prostřednictvím osobních příběhů a osudů jednotlivců mapuje období mezi dvěma světovými válkami na počátku 20. století. Cyklus je pokračováním úspěšného mezinárodního projektu „14 – Diaries of the Great War“, který Česká televize uvedla v roce 2014. Projekt realizuje stejný tým jako první sérii – německá společnost LOOKS Film & TV, v čele s producentem Gunnarem Dedio a režisérem Janem Peterem. Česká televize byla přizvána jako koprodukční partner a zařadila se tak mezi další významné zahraniční televize, které na projektu spolupracují, například ARTE, BBC, ORF, ARD, TVP a řada dalších.

„Zajímavé bylo pro nás vnášet do scénářů české stopy, ať už v příběhu o sestřích Mitfordových, kdy právě Unity Mitford cestovala tehdejším Československem, aby svému milenci Adolfu Hitlerovi připravila půdu mezi příznivci SDP. Setkává se také s pronacistickými britskými novináři působícími tehdy v Praze. Pro Unity má tato spanilá jízda hořkou dohru, cesta, o které Hitler neměl tušení, je poslední kapkou a vůdce ji odstraňuje ze své blízkosti,“ říká dramaturgyně **Monika Bobková** a dodává: „I takové perly se dají dohledat v pečlivě vedených českých archívech. Víme přesně, kde bydlela, s kým se stýkala a jakých provokací se dopouštěla. Neméně zajímavé jsou příběhy českých legionářů, kdy zahraniční koproducenti ocenili naše filmové archívy.“

režie: Jan Peter, Frédéric Goupil **vedoucí výroby:** Marta Hostinská
dramaturgie: Monika Bobková **kamera:** Jurgen Rehberg **vedoucí produkce:** Marta Hostinská
výkonná producentka: Olga Grossmannová **koproducent:** ARTE, Looks Film
kreativní producentka: Lenka Poláková

Česko-německé století

Sto let česko-německých vztahů v dokumentárním cyklu

od 6. listopadu ve 22.00 hodin na ČT2

Česko-německé století představuje jedinečnou sérii dokumentů mapujících vývoj vztahů Čechů a Němců na území Čech, Moravy a Slezska během posledních sta let. Cyklus se nesoustřeďuje pouze na dílčí události, ale vypráví příběh vzájemných vztahů a nahlíží je jako komplexní celek v historickém kontextu. Autor kombinuje svědectví obyčejných lidí- pamětníků s názory historiků, se zobecňujícím komentářem a využívá při tom velké množství dosud neznámých filmových archivů a fotografií. Ojedinelý cyklus, který způsobem svého vyprávění připomíná filmovou kroniku a k prožívání jednotlivých etap česko-německých vztahů se vrací prostřednictvím vzpomínek jednotlivých protagonistů, se kterými v průběhu cyklu pomyslně postupuje v čase.

scénář a režie: Jiří Fiedor **dramaturgie:** Jana Hádková **výkonný producent:** Roman Blaas
vedoucí produkce: Barbora Svobodová **hlavní kameraman:** Jaromír Kačer
kreativní producentka: Martina Šantavá

Průšvihy první republiky

Sto let staré skandály a aféry v dokumentárním cyklu s Martinem Myšíčkou

od 18. října ve 21.30 na ČT2

Televizní cyklus přináší osm dokumentů, které se zaměřily na aféry, jež zčeřily prvorepublikové vody. Prostřednictvím charismatického průvodce, herce Martina Myšíčky, tyto mimořádné události připomíná a pokouší se jim přijít na kloub.

V osmi půlhodinách cyklus představí známé i méně známé aféry, které hýbaly veřejným míněním československé společnosti v éře první republiky. Protagonisty těchto skandálních příběhů nacházíme v nejvyšších patrech tehdejší politiky (šlo například o úplatkářskou kauzu předsedy senátu Karla Práška v díle o lihové aféře), ale i mezi obyčejnými lidmi, kteří třeba jen na chvíli naivně podleli svým iluzím a rozčarování z vývoje v nové republice (jako legionář František Jelínek v epizodě o vojenské vzpouře v Železné Rudě). V dalších dílech seriál nabídne příběh poslance a významného národně-socialistického politika Jiřího Stříbrného, jehož zničila očerňující pomluva, že má syfilis. Nepříznivou mediální kampaň okusil také prezident Masaryk, když jej bulvární tisk líčil jako zhýralce, který údajně strávil silvestrovskou noc ve vile Karla Čapka obklopen rozpustilými bohémami, s alkoholem v ruce a lehkými ženami na klíně. „Každý ‚průšvih‘ byl pro mne něčím zajímavým. Například byly pro mne zajímavé aféry, které naznačují, že i tehdy před necelými sto lety, to vlastně bylo dost stejně jako dnes. Například korupce v lihové aféře, nebo snaha vyvolat skandál a tím někoho politicky poškodit,

například Silvestr u pátečnicků. Též mě zaujalo, že dobové noviny byly vlastně dost tendenční, tedy že každá politická strana měla svůj list, a bylo jich hodně, a každý psal o dané aféře svou dosti zaujatou verzi,” říká průvodce pořadem **Martin Myšíčka** a dodává: „Věřím, že takové pořady mohou pomoci divákům podívat se na některé, a třeba i již zapomenuté, události z naší novodobé historie bez zbytečně zabarvených brýlí. Byl to i důvod, proč jsem do tohoto projektu vstoupil.“

„Jednotlivá témata jsme pečlivě vybírali,” popisuje dramaturg **Martin Červenka** a pokračuje: „Chtěli jsme podat plastický a dynamický obraz československé prvorepublikové společnosti, kterou většina z nás dnes zná už jen z filmů pro pamětníky. Ale ta noblesa, s níž si tuto dobu spojujeme, je jen povrchový nátěr. Pod ním je často dost špíny.“

režie: Jakub Tabery, Roman Motyčka **scénář:** Michal Najbrt, Šárka Maixnerová, Josef Fišer
dramaturgie: Martin Červenka **výkonná producentka:** Olga Grossmannová
vedoucí produkce: Jana Urbášková **hlavní kameraman:** Jiří Studnička, Jakub Fabian
kreativní producentka: Lenka Poláková **pořadem provází:** Martin Myšíčka

Obecní dům, jak jej neznáte

Skvost české secese v centru Prahy i českého národního života

18. – 27. října vždy ve 20.18 na ČT art

Obecní dům není jen secesním skvostem v centru Prahy a dnes běžnou součástí kulturního a společenského života, jak si jeho využití ostatně představovali „otcové zakladatelé“, ale sehrál také zásadní úlohu při vzniku Československé republiky v roce 1918. A to už v lednu, kdy zde byla vyhlášena tzv. Tříkrálová deklarace, požadující právo na sebeurčení pro všechny národy a také jejich právo na samostatný stát. V desetidílném cyklu diváci nahlédnou do prostor, které se staly svědky našich novodobých dějin.

scénář: Ivan Hartmann **režie:** Jiří Šmíd **kamera:** Jiří Vopelka **výkonný producent:** Jiří Merunka
manažer realizace: Viktor Průša **manažer vývoje:** Jan Potměšil **dramaturgie a kreativní producent:** Ondřej Šrámek

Dovolená v éře páry

Emancipace českého národa, která vyústila ve vznik Československa, na vlastní kůži

Od 10. října ve 21.05 hod. na ČT1

Cesta do žamberské fabriky, ale především nazpět v čase, čeká patnáct protagonistů druhé řady úspěšného originálního pořadu České televize *Dovolená* ve starých časech. Ten v roce 2015 získal prestižní ocenění Eurovision Creative Forum Berlin jako druhý nejlepší TV formát Evropy. Tentokrát se účastníci přenesou do období přelomu devatenáctého a dvacátého století. Ve fiktivní parní manufaktuře Kohoutek si prožijí veškeré životní strasti továrních dělníků z doby krátce před vznikem samostatného Československa. Tři pětičlenné skupiny účastníků stráví osm týdnů v bývalé textilní továrně, ze které se pro potřeby natáčení stala autentická tovární manufaktura průmyslové revoluce. Tam na vlastní kůži zakusí, jak se tehdy dělníkům žilo. „Při *Dovolené* v protektorátu naše rodina žila na idylickém místě v Beskydech, byť museli tvrdě pracovat a zažívat strasti spojené s životem obyčejného člověka v protektorátu. Éra páry je mnohem tvrdší, celé dva měsíce naši dělníci tráví v továrně, obklopeni železem, stroji, prostě průmyslovou revolucí,“ říká autorka projektu **Zora Cejnková**. „Sledovat naše současníky, jak se dokážou popasovat s realitou továrního života z konce 19. století, je docela adrenalinový zážitek. Patnáct odvážných zakusilo historii na vlastní kůži. Společně si také projdou skutečnou historií od roku 1866 až do počátku 20. století, tedy dobu postupné emancipace českého národa, která následně vyústila až ve vznik samostatného Československa,“ popisuje kreativní producentka **Lenka Poláková**.

scénář, režie a námět: Zora Cejnková **dramaturgie:** Lenka Poláková, Monika Bobková, Magdalena Zlatušková **kamera:** Michal Vojkůvka **zvuk:** Vladimír Chrastil

odborní poradci: prof. Vratislav Doubek, Michal Bednář

výkonná producentka: Olga Grossmannová **kreativní producentka:** Lenka Poláková

Oslavy republiky tancem, hudbou, divadlem —
přímé přenosy, koncerty a náboženské pořady

Bedřich Smetana: Libuše

Nejen slavnostní opera, ale především symbol české národní kultury v novém zpracování

27. října ve 20.00 na ČT art

Bedřich Smetana ji dokončil v roce 1872, na jevišti však zazněla až o devět let později při prvním otevření Národního divadla. Toto dílo je tak určeno především pro slavnostní příležitosti a i dnes je v Národním divadle uváděno pouze ve významné dny a o státních svátcích. Stoleté výročí založení Československé republiky je tedy dnes pochopitelně zásadním momentem i pro samotné Národní divadlo a uvedení nové inscenace *Libuše* jeho příspěvkem k tomuto historickému výročí.

režie: Blažena Hončarivová **vedoucí produkce:** Leona Hájková

výkonný producent: Robert Uxa **dramaturgie a kreativní producent:** Vítězslav Sýkora

Říjen 1918 — den po dni

Přímý přenos představení Studia Ypsilon z Obecního domu v Praze, ze sálů, kde se rozhodovalo o vzniku Československé republiky

28. října v 20.00 ČT art

Obecní dům byl na počátku 20. století zamýšlen jako reprezentační prostor české společnosti a kultury. Na jeho stavbě a výzdobě se podílelo několik generací umělců a v roce 1918 sehrál důležitou roli v přípravě samostatného českého státu. Hned 6. ledna byla v Grégrově sále přijata takzvaná Tříkrálová deklarace, která požadovala právo na sebeurčení pro všechny národy a samostatný stát. V červenci se tady obnovil Národní výbor jako řídicí orgán české emancipační politiky a 28. října zde byl přijat zákon o zřízení samostatného československého státu. Salonek, který měl od roku 1912 pronajít Český pánský klub, se zase zapsal do dějin, když odtud bylo 28. října organizováno Národním výborem převzetí moci ve jménu nového státu. Revue Studia Ypsilon, kterou přímo pro tuto příležitost napsali Jan Schmid a Jan Kolář, připomene nejen tyto velké dějinné události, ale i to, jak se tehdy žilo obyčejným lidem. Co dělali, co prožívali, jak se bavili. A připomene i unikátní humor Červené sedmy, kabaretu, který také v Obecním domě hrál.

režie: Rudolf Vodrážka **dramaturgie:** Ondřej Šrámek **vedoucí produkce:** Alena Markvartová **manažer realizace:** Viktor Průša **manažer vývoje:** Jan Potměšil **výkonný producent:** Jiří Merunka **kreativní producent:** Ondřej Šrámek

Bratislava Hot Serenaders

Průřez hudebním repertoárem u příležitosti sta let republiky

26. října ve 20.20 na ČT art

Orchestr Bratislava Hot Serenaders, specializující se na hot-jazzovou hudbu 20. a 30. let, si pro svůj dubnový koncert v brněnském Sono Centru pozval na pódium Milana Lasicu a také pěvecké trio Sester Havelkových. Orchestr tvoří patnáct hudebníků, dámské vokální trio Serenaders Sisters a zpěváci Dodo Kurišák a Miloš Stančík. Záznam koncertu představuje jedinečný průřez hudebním repertoárem k příležitosti 100. výročí založení republiky.

režie: Pavel Jirásek **dramaturgie:** Martin Polák **kamera:** Petr Vejslík **výkonný producent:** Pavel Plešák **vedoucí produkce:** Martina Starová **kreativní producent:** Dušan Mulíček

Osudová léta 1918 a 1968 na Smetanově Litomyšli

Mimořádný festivalový koncert ke dvěma velkým osmičkovým výročím

28. října ve 21.10 hodin na ČT art

Koncert Osudová léta 1918 a 1968 na Smetanově Litomyšli se uskutečnil 24. června 2018 a nabízí hudební pandán významných historických okamžiků naší země spojených s těmito daty. Na první léta mladé Československé republiky upomíná světově proslulá a kompozičně zcela osobitá Sinfonietta Leoše Janáčka, Hudba pro Prahu 1968 je pak přímým vyjádřením skladatele Karla Husy k vpádu sovětských vojsk do Československa. Symfonie č. 5 c moll „Osudová“ Ludwiga van Beethovena je celosvětově považována za nadčasový manifest humanity a síly lidského ducha. Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK řídil Tomáš Netopil.

režie: Tomáš Šimerda **dramaturgie:** Vítězslav Sýkora **vedoucí produkce:** Štěpánka Holubová **výkonný producent:** Robert Uxa **kreativní producent:** Vítězslav Sýkora

Kylián — Mosty času

Mimořádná premiéra baletu Národního divadla k výročí vzniku Československa

11. října v 20.15 hodin na ČT art

Pořad vzdává hold slavnému českému rodákovi, choreografovi Jiřímu Kyliánovi, který se nepochybně stal ikonou světového tance. Komponovaný večer představí divákům čtyři opusy – Žalmovou symfonii, Bellu Figuru, Petite Mort a Šest tanců. „Tanec nevyjadřuje jen radost, smutek nebo jiné citové rozpoložení, může být i modlitbou, rituálem, terapií nebo intelektuální strukturou. Tanec má nekonečné množství abstraktního nebo realistického ztvárnění. A když se dělá profesionálně, je to, jako by tanečník říkal: Já jsem umělecké dílo!“ říká **Jiří Kylián**, který se letos stal doživotním členem prestižní Francouzské akademie v oboru choreografie, která tento obor zařadila pouze kvůli němu.

režie: Martin Kubala **dramaturgie:** Vítězslav Sýkora **vedoucí produkce:** Alena Markvartová **výkonný producent:** Robert Uxa **manažer realizace:** Viktor Průša **manažer vývoje:** Jan Potměšil

Hasičská fontána Praha 2018

Velkolepá vodní a světelná show na Vltavě v podání hasičských sborů celé republiky

28. října, 22.40 hod. ČT art

Více než tisíc hasičů ze všech krajů republiky zavítalo 2. června tohoto roku do Prahy, aby zde uctili sté výročí vzniku státu největší hasičskou fontánou na světě. V obdélníku mezi Palackého a Jiráskovým mostem vznikla za pomoci hasičských stříkaček, světel, hudby a ohňostrojů unikátní podívaná, která nadchla davy diváků.

Těm, kteří nemohli sledovat jedinečné představení na místě, poodhalí dokument vznik, přípravu i nacvičování akce a samozřejmě i velkou část výsledného představení. Hasičské fontány mají v Česku již dvacetiletou tradici, doposud však byly realizovány pouze v lokálních podmínkách. Vodní show byla v tomto smyslu nejen vyvrcholením tradice, ale i oslavou práce hasičů.

scénář a režie: Stanislav Vaněk **dramaturgie:** Michaela Fialová **vedoucí produkce:** Jindřich Bareš
hlavní kameraman: Filip Havelka **kreativní producent:** Radomír Šofr

Modlitba za domov

Dvanáctý ročník kulturně-duchovního festivalu věnován oslavám založení Československa

28. října v 15.00 na ČT2

Odkud přicházíš a kam jdeš – tak zní motto letošního ročníku, který je příspěvkem křesťanských církví k oslavám velkého jubilea našeho státu. Ozdobou slavnosti bude vystoupení hlavních hudebních hostů, kterými jsou Pavel Šporcl (house), Jana Šrejma Kačírková (soprán), Petr Šporcl (violoncello) a Jaromír Klepáč (klavír). Do programu se také zapojí zástupci církví a další zajímaví hosté.

scénář: Inka Chadimová **režie:** Jaroslav Rásocha **kamera:** Jiří Lebeda
manažer realizace: Petr Morávek **manažer vývoje:** Radomír Šofr
vedoucí produkce: Jana Vokrouhliková **výkonná producentka:** Diana Tuyet-Lan Kosinová
kreativní producent: Patrick Diviš

Křesťanský magazín – Speciál ke sto letům republiky

Jaký byl vztah T. G. Masaryka k víře a k církvím?

21. října ve 12.25 na ČT2

Nově vzniklé Československé republice byl dán do vínku nejednoznačný postoj ve věcech víry a církevního života. Na jedné straně silný protikatolický osten, jehož symbolem se stal zbořený mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze, na straně druhé silný mravní a náboženský étos prvního prezidenta T. G. Masaryka. Byla už v nově vzniklém státu patrná tendence ke spontánnímu ateismu? A jak se vyznat v komplikovaném vztahu nově vzniklého státního útvaru a Vatikánu? I o tom bude speciální vydání magazínu s průvodcem Martinem Chadimou.

scénář: Jan Vávra, Martin Chadima **režie:** Jan Vávra **dramaturgie:** Martin Horálek
kamera: Vlastimil Hamerník **vedoucí produkce:** Ladislav Kožík **výkonná producentka:**
Diana Tuyet-Lan Kosinová **manažer realizace:** Petr Morávek **manažer vývoje:** Radomír Šofr
kreativní producent: Patrick Diviš

Silné příběhy silných osobností ve výpravných filmech České televize

Rašín

Dvoudílný film o událostech a osobnostech, které přímo souvisely s vyhlášením samostatného státu

14. října ve 20.15 hodin a 21. října ve 20.25 hodin na ČT1

Dramatický příběh, nazvaný podle jednoho z „mužů 28. října“ – Rašín, napsal a režíroval Jiří Svoboda. V roli prvního československého ministra financí Aloise Rašína se objeví Ondřej Vetchý, role ministerského předsedy Karla Kramáře se zhostil Miroslav Donutil.

„Před mnoha lety jsem byl vyzván, abych natočil hraný dokument o atentátu na Rašína. To jsem netušil, jakou hloubku má tato opomíjená postava, kterou bych v našich dějinách dnes stavěl vedle Husa, Komenského nebo Masaryka. Přečetl jsem o době před vznikem Československé republiky několik desítek publikací. A léta si kladu otázku, proč je Alois Rašín, osobnost příkladně vlastenecká, která svému přesvědčení věnovala život, tak odsunutá do zapomnění,“ říká k námětu režisér **Jiří Svoboda**.

Snímek zachycuje dramatický příběh muže – vlastence, který dokázal uskutečnit sen Čechů a Slováků o samostatném státu navzdory rakousko-uherské monarchii a snahám uchýlit se pod křídla carského Ruska. Politik Alois Rašín se do historie zapsal také tím, že napsal text prvního zákona nově vzniklého státu – Československa. „Je až těžko k uvěření, jak málo je toho v obecném povědomí známo o Aloisi Rašínovi, když pochopíte, jak obrovskou a nezastupitelnou roli hrál tento tvrdohlavý a zásadový muž ve vzniku samostatného Československa. Režerše a literární příprava tohoto náročného projektu byly i pro mě velkým poučením. A o to víc se těším na výsledek,“ dodává kreativní producent **Jan Maxa**.

námět, scénář a režie: Jiří Svoboda **kamera:** Marek Janda **dramaturgie:** Marča Arichteva, Jan Maxa **střih:** Jan Mattlach **kreativní producent:** Jan Maxa **hraji:** Ondřej Vetchý, Miroslav Donutil, Zuzana Stivínová, Lenka Vlasáková, Viktor Preiss, Petr Štěpán, Jaroslav Plesl, Tomáš Töpfer a další

Balada o pilotovi

Vrátili se domů, do Československa, a věřili, že přijde tolik vytoužený mír.

Historie ale rozhodla jinak

4. listopadu ve 20.25 hodin na ČT1

Přes dva a půl tisíce pilotů sloužilo v uniformách britského královského letectva. Pro Brity hrdinové, kteří spolurozhodli o výsledku války, u nás po válce souzeni za velezradu. David Švehlík se jako pilot Emil Malík objeví v hlavní roli filmu Balada o pilotovi, který podle scénáře Jiřího Stránského natočil **Ján Sebechlebský**.

„Balada o pilotovi je milostný příběh, drama a trochu i politický thriller,“ říká režisér **Ján Sebechlebský**. „Většina filmů, jež se zabývají československými letci, zachycuje pouze válečná léta. Ten náš se však věnuje osudům letců bezprostředně po návratu z války, jejich představám o budoucnosti a konfrontaci s reálným stavem společnosti.“

Děj filmu se odehrává na sklonku léta 1945 a na počátku roku 1946, tedy v době plné euforie z nově nabytého míru, kdy se válkou zborcená síť mezilidských vztahů začala znovu utvářet. Zprvu se mělo za to, že vládu přebírá prvorepubliková demokracie, ale osud Československé republiky byl jiný – komunistické síly se pomalu, ale jistě infiltrovaly do všech společenských oblastí. Jejich obětí se stal i příslušník RAF, kapitán Emil Malík, který se se svými kolegy vrátil domů, k rodině do Prahy. Reálným předobrazem kapitána Malíka byl Karel Balík, tchán autora námětu a literární předlohy Jiřího Stránského.

„Příběh Balady o pilotovi je šokující o to víc, že je skutečný. Je to příběh o tom, jak do sblížení dvou válkou odcizených duší osudově a krutě zasáhla komunistická moc. V době, kdy se příběh odehrává, teprve rozpínala svá chápadla, ale i tak si troufala obětovat životy nevinných lidí jen proto, aby se zavděčila ruské tajné službě NKVD. Z tohoto pohledu jde nejen o příběh nadčasový, ale i v mnohém aktuální,“ uzavírá kreativní producent **Jan Maxa**.

režie a spolupráce na scénáři: Ján Sebechlebský **scénář:** Jiří Stránský

výkonný producent: Jan Rolínek **vedoucí produkce:** Věra Ferdová

kreativní producent: Jan Maxa **hraji:** David Švehlík, Lucie Žáčková, Petra Špalková, Jiří Dvořák, Vladimír Javorský, Petr Stach a další

Sto let republiky ve zpravodajských pořadech České televize

Dnes před 100 lety — 28. října

S Jakubem Železným u základů republiky

28. října v 9.40 hod., 16.00 hod., 18.50 hod. a 21.00 hod.

Mocnostem, které rozpoutaly 1. světovou válku, docházejí síly. Konec Rakouska-Uherska se blíží. Členové domácího i zahraničního odboje pod vedením Tomáše G. Masaryka a Edvarda Beneše už dlouho neúnavně pracují na přípravách vzniku samostatného Československa. Masaryk vydal 18. října 1918 ve Washingtonu deklaraci československé nezávislosti. Jeho zásluhou americký prezident W. Wilson požaduje nové uspořádání států v Evropě. V Praze leží v den vzniku republiky hlavní zodpovědnost na Národním výboru, který přebírá vládu. Sen mnoha generací se stává skutečností. Originální, zpravodajsky pojatý pořad opět nabídne divákům možnost přenést se v den 100. výročí do dramatických událostí dne 28. října 1918. Přinese zpravodajské shrnutí všech podstatných událostí dne zrození republiky. Dění bude rekonstruovat soudobými zpravodajskými prostředky s moderátorem Jakubem Železným, reportéry a historiky. Podobně jako u předchozích výročí půjde o tři krátké zpravodajské vstupy během dne, které završí hodinový pořad ve 21.00 na ČT1.

režie: Roman Petrenko **dramaturgie:** Rebeka Bartůňková **manažer realizace:** Petr Morávek
manažer vývoje: Radomír Šofr **vedoucí produkce:** Jan Čumpelík **výkonná producentka:**
Kateřina Kovářová **kreativní producent:** Petr Kubica **pořadem provází:** Jakub Železný

Zpravodajské pokrytí výročí na ČT24

Výročí založení Československé republiky bude ve svém vysílání výrazně reflektovat také zpravodajská ČT24, a to hned v několika pořadech i speciálech. Od 15. října bude hlavní zpravodajská relace Události pravidelně ukazovat příběhy reflektující 100. výročí založení republiky a ranní pořad Studio 6 nabídne postupně přehled dobového tisku a příběhy státních symbolů. Sobotní vysílání 27. října bude patřit přímému přenosu slavnostního ceremoniálu z Národního muzea a přísaze nových příslušníků Armády ČR a Policie ČR. V den vzniku samostatného československého státu pak bude ČT24 vysílat celý den od Národního muzea, Obecního domu či z Hradčanského náměstí. Diváci tak v přímém přenosu uvidí slavnostní přehlídky armády, policie, hasičů a záchranky nebo pietní akt na Vítkově. Večer pak z Pražského hradu odvysílá ČT24 slavnostní předávání státních vyznamenání. Speciální vysílání završí od 21.00 hodin exkluzivní debata prezidenta Miloše Zemana a premiéra Andreje Babiše k 100. výročí založení republiky.

Kontakt pro média
Michal Prokeš
Tel.: (+420) 2 6113 7034
Mob.: (+420) 604 689 633
michal.prokes@ceskatelevize.cz

© Česká televize 2018